

VMR ACTUALITEITENDAG 2022 VOLKSGEZONDHEID

Eveline Thoonen
Vereniging voor Milieurecht | 23 juni 2022

**Hekkel
man** advocaten | notarissen

**DUIDELIJK
HEKKELMAN.**

1

PROGRAMMA

- Centrale criteria omgevingsrecht in relatie tot volksgezondheid
- Voorzorgsbeginsel
- De praktijk naar huidig recht aan de hand van 3 voorbeelden
- Omgevingswet

**Hekkel
man**

2

CENTRALE BEGRIPPEN OMGEVINGSRECHT IN RELATIE TOT GEZONDHEID

- Art. 1.1 lid 2 onder a Wm

Onder 'gevolgen voor het milieu' wordt in ieder geval verstaan (onder andere):
'gevolgen voor het fysieke milieu, gezien vanuit het belang van de bescherming van
mensen en dieren, alsmede van de relaties daartussen'

- Art. 3.1 Wro

'Goede ruimtelijke ordening'

- Art. 1.2 lid 4 Omgevingswet

'Als gevolgen voor de fysieke leefomgeving worden ook aangemerkt gevolgen voor de
mens, voor zover deze wordt of kan worden beïnvloed door of via onderdelen van de
fysieke leefomgeving'

- Art. 1.3 onder a Omgevingswet

'Veilige en gezonde fysieke leefomgeving'

**Hekkel
man**

3

ANDERE RELEVANTE WETTEN (BUITEN OMGEVINGSRECHT)

- Wet publieke gezondheid
- Gemeentewet
- Wet dieren
- Regeling diergezondheid
-

**Hekkel
man**

4

ONDERSCHIED

'Gezondheid' ziet op veel aspecten (geur, geluid, fijnstof, etc.)

Te onderscheiden:

I Risico's volgens algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten

→ Op die inzichten gebaseerde wetgeving, regelgeving en beleid

II Geen algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten, wel aanwijzingen voor risico's

→ Beleidsruimte en voorzorgsbeginsel

NB. Let op toetsingskader

Hekkel
man

5

VOORZORGSBEGINSEL

- Vloeit voort uit artikel 2 en 8 van het EVRM
- Op grond van het voorzorgsbeginsel kan de overheid maatregelen nemen als er gegronde redenen zijn om te vrezen dat activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben, maar de beschikbare wetenschappelijke gegevens nog geen uitvoerige risico-evaluatie mogelijk maken

Hekkel
man

6

VOORZORGSBEGINSEL

- Het voorzorgsbeginsel gaat niet over het streven naar nulrisico
- Het voorzorgsbeginsel heeft betrekking op risicobeheer wanneer beschikbare gegevens geen volledige risico-evaluatie mogelijk maken

Hekkel
man

7

VOORZORGSBEGINSEL

- Het voorzorgsbeginsel brengt niet met zich dat de enkele vrees voor risico's tot maatregelen moet leiden. Met hypothetische risico's die berusten op wetenschappelijk niet bewezen veronderstellingen, hoeft geen rekening te worden gehouden (AbRS 5 juni 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA2050, Inpassingsplan Randstad 380 kV-verbinding)
- Anderzijds: het bevoegd gezag mag bij onzekerheid over het bestaan en de omvang van risico's voor de volksgezondheid beschermende maatregelen nemen, zonder te hoeven wachten totdat ten volle blijkt dat deze risico's inderdaad bestaan en groot zijn. Er moeten dan wel redelijke gronden zijn om gevaar voor de volksgezondheid aan te nemen en bovendien moet de gevreesde schade significant zijn (zie hierover nader: F. Onrust en T. Barkhuysen, *De betekenis van het voorzorgsbeginsel voor de Nederlandse (milieu)rechtspraak*, Kansen in het omgevingsrecht, Europa Law Publishing 2010)

Hekkel
man

8

MEDEDELING VAN DE EUROPESE COMMISSIE VAN 2 FEBRUARI 2000 (COM/2000/0001)

Algemene beginselen (onder meer):

- Maatregelen op grond van het voorzorgsbeginsel dienen in verhouding te staan tot het gekozen beschermingsniveau (proportionaliteit) en samen te hangen met eerdere soortgelijke maatregelen
- Maatregelen moeten berusten op een onderzoek naar de mogelijke voordelen en kosten van het al dan niet handelen
- Op het voorzorgsbeginsel gebaseerde maatregelen dienen bij nieuwe wetenschappelijke inzichten opnieuw te worden bekeken
- De maatregelen dienen aan te geven wie belast is met het verstrekken van wetenschappelijk bewijs dat voor een volledige risico-evaluatie nodig is

**Hekkel
man**

9

MEDEDELING VAN DE EUROPESE COMMISSIE VAN 2 FEBRUARI 2000 (COM/2000/0001)

- AbRS 18 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4210 (Windpark Greenport Venlo):

"29.1. (...) Het effect van windturbines voor hinder voor omwonenden en op de volksgezondheid zijn mee te wegen belangen bij het besluit over vaststelling van een provinciaal inpassingsplan. Dit betekent dat voorzorg van betekenis kan zijn bij de door provinciale staten te maken afweging. Voor het antwoord op de vraag welke betekenis die voorzorg in het onderhavige geval kan toekomen, zoekt de Afdeling aansluiting bij de Mededeling van de Europese Commissie over het voorzorgsbeginsel (COM/2000/0001) van 2 februari 2000 (...)."

- Zie ook AbRS 29 januari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:301, r.o. 31.3 t/m 31.6 (Windpark Gooyum-Houw) en AbRS 16 september 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2226, r.o. 23.3 (Windplan Groen)

**Hekkel
man**

10

VOORBEELD 1: GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN

- Vervolgadvies gewasbescherming en omwonenden, Gezondheidsraad, 29 juni 2020:

"Nederlands onderzoek van de laatste jaren geeft geen duidelijke aanwijzingen voor gezondheidseffecten, maar neemt de ongerustheid ook niet weg door zijn beperkte omvang en de zwakke aanwijzingen voor effecten die uit sommige van deze onderzoeken wel naar voren komen."

- Advies Gezondheidsraad: voorzorg toepassen
- Is dit vervolgadvies voldoende om (bijvoorbeeld) de noodzaak (i.h.k.v. de goede ruimtelijke ordening) van een algemene spuitvrijzone in een bestemmingsplan te motiveren?

Hekkel
man

11

VOORBEELD 1: GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN

- Vergelijk AbRS 10 september 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3342 (Houten):

"8.3. (...) De drie percelen van [appellant] in het plangebied, waarvan een in gebruik is voor fruitteelt, hebben de bestemming "Agrarisch". De raad heeft met de verwijzing naar de aan het onderzoek van de Gezondheidsraad ten grondslag liggende zorgen alsmede de zogenoemde vuistregel om een afstand aan te houden van 50 meter tussen gevoelige functies en agrarische bedrijvigheid waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt niet aannemelijk gemaakt dat op de gronden met de bestemming "Agrarisch" een verbod op het spuiten met gewasbeschermingsmiddelen en biociden binnen een afstand van 50 meter tot woningen en andere spuitgevoelige functies noodzakelijk is."

- Waarschijnlijk niet. Immers is nog altijd onduidelijk hoe groot de risico's van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor de volksgezondheid zijn. Kan in concreet geval anders zijn
- Zie ook AbRS 8 juni 2016, ECLI:NI:RVS:2016:1558 (Ommen)

Hekkel
man

12

VOORBEELD 1: GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN

AbRS 21 juli 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1603 (Buitengebied Westerveld 2018)

- Inzet appellante: spuitvrijezones vanwege bestrijdingsmiddelen rondom alle percelen waar sierteelt plaatsvindt in het buitengebied
- Gemeente: onvoldoende basis voor generieke spuitvrijezones (gezondheidsrisico's niet zodanig / nopen niet tot zo'n regeling + bestaand gebruik)
- Artikel 8 EVRM enkel in het geding indien de overlast van dien aard is dat de betrokkene in ernstige mate in zijn gezondheid wordt getroffen of hij in zijn woongenot en zijn privé- of gezinsleven wordt belet
- Wet bodembescherming en Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden spelen in deze context geen rol
- Conclusie: de gemeenteraad heeft in redelijkheid geen generieke spuitvrijezones in het bestemmingsplan opgenomen
- Overigens: bestreden besluit van voor 29 juni 2020 (advies Gezondheidsraad)

**Hekkel
man**

13

VOORBEELD 1: GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN

AbRS 2 maart 2022, ECLI:NL:RVS:2022:650 (Tuinen Oliemolen)

- Afstand van 50 m tussen gevoelige functies (zoals tuinen) en agrarische bedrijvigheid, waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, in het algemeen niet onredelijk
- Kortere afstand in een bepaalde situatie is mogelijk, als aan die afstand een deugdelijke motivering ten grondslag is gelegd (locatiespecifiek onderzoek)
- I.c. op het moment geen agrarisch gebruik; bestemmingsplan maakt dat wel mogelijk
- I.c. beroep op uitzonderingssituatie (= geen rekening hoeven houden met mogelijkheid om gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken) onvoldoende onderbouwd
 - Geen concrete plannen voor wijziging gebruik is daarvoor onvoldoende
 - Denk aan concrete gegevens, zoals een recent vergunde en gerealiseerde bedrijfsuitbreiding
 - Enkele aanwezigheid van bomen op en rondom het perceel maakt wijziging gebruik ook niet zodanig onaannemelijk dat de raad daar geen rekening mee heeft hoeven houden

**Hekkel
man**

14

VOORBEELD 1: GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN

Zie (echter) ook AbRS 15 juni 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1692 (Berg en Dal)

- Ter zitting aangegeven door te willen gaan met de exploitatie van de recreatiewoningen en groepsaccommodatie en die ook uit te willen breiden
- Geen plannen kenbaar gemaakt om op de gronden die direct tegen het plangebied aanliggen gewassen te telen
- Gezien deze omstandigheden is verandering van het bestaande gebruik van deze gronden zodanig onwaarschijnlijk dat het college geen rekening hoeft te houden met een vorm van agrarisch gebruik waarbij spuitzones dienen te worden aangehouden

Hekkel
man

15

VOORBEELD 1: GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN

Rb. Zeeland-West-Brabant 5 november 2021, ECLI:NL:RBZWB:2021:5480

- Gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen ter plaatse van de woningen onvoldoende inzichtelijk gemaakt:
 - Onderzoek van SPA WNP ziet uitsluitend op drift (het verwaaien van spuitnevel)
 - RIVM 2019-0052: verspreiding bij bollenteelt vindt niet alleen plaats via drift, maar ook via verdamping en huisstof
 - Onderzoek van SPA WNP ten onrechte beperkt tot drift
 - Drift onderzocht door middel van een formule die SPA WNP heeft verkregen op basis van regressieanalyse uit de meetdata van 2008-2012
 - Zonder nadere onderbouwing door eiser ontbreken aanknopingspunten om aan te nemen dat de methode die door het andere onderzoeksbureau is gebruikt, gelijk was aan de door SPA WNP ontwikkelde formule op basis van regressieanalyse

Hekkel
man

16

VOORBEELD 1: GEWASBESCHERMINGSMIDDELEN

Brief commissiedebat gewasbeschermingsmiddelen 17 juni 2022, DGA-PAV / 22246751:

- Uit onderzoek van RIVM naar neurodegeneratieve aandoeningen blijkt dat voor de nu goedgekeurde werkzame stoffen in Europa geen concrete aanwijzingen zijn voor een relatie met het ontstaan van neurologische aandoeningen
- EFSA werkt op Europees niveau aan het verbeteren van de beoordelingsmethodiek voor neurologische aandoeningen
- RIVM kijkt samen met het Ctgb naar mogelijke handelingsopties op de kortere termijn
- Uitkomst hiervan in het derde kwartaal 2022
- Opdracht handreiking te maken voor gemeenten, provincies e.d. in relatie tot spuitvrijezones in relatie tot volksgezondheid
 - Eventuele effecten omzetting mee te nemen

**Hekkel
man**

17

VOORBEELD 2: ZOËNOSEN

- Infectieziekten die (landbouwhuis)dieren bij zich dragen en die kunnen worden overgedragen van dier op mens en vice versa
- Voorbeelden: salmonella, vogelgriep, Q-koorts, MRSA, SARS-1, MERS, Lyme, Rabiës, Hiv, SARS-Cov-2
- Achtergrondinformatie: Van dier naar mens
 - D. Quammen, Spillover, 2013
 - Bekedam, Zoönosen in het vizier, 2021

**Hekkel
man**

18

VOORBEELD 2: ZOÖNOSEN

- SARS-CoV-2: nertsenhoudery blijkt een rol te spelen in de verspreiding van het virus, volgens het rapport 'Eindrapportage SARS-CoV-2 bij besmette nertsbedrijven' van 31 juli 2020 (Kamerstuk 28286, nr. 1124)
- 8 januari 2021: vervroegd verbod pelsdierhoudery
- Onderzoek luchtkwaliteit, veehoudery en COVID-19
 - resultaten naar verwachting in 2023

Hekkel
man

19

VOORBEELD 2: ZOÖNOSEN

- AbRS neemt tot op heden, behalve bij Q-koorts, algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten over volksgezondheidsrisico's vanwege zoönosen niet aan
 - Zie bv. AbRS 17 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1301 (Limburg)
- Bij het ontbreken van algemeen aanvaarde wetenschappelijke inzichten is het bestuursorgaan vrij om te bepalen of en zo ja welke maatregelen nodig zijn *in het belang van de bescherming van het milieu*
 - Vgl. endotoxinen, AbRS 20 mei 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1267, r.o. 6.2 (Heeze-Leende)
 - AbRS 10 november 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2460, r.o. 18.2-18.3 (Súdwest-Fryslân)
 - AbRS 23 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:581 (Zwartewaterland): milieueffectrapport
- Uitsluitend uit voorzorg weigeren is in het milieuspoor niet mogelijk
 - AbRS 23 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:556 (De Ronde Venen)
 - AbRS 8 juni 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1598 (De Fryske Marren)

Hekkel
man

20

VOORBEELD 2: ZOËNOSEN

- Hetzelfde geldt voorshands in het ruimtelijk spoor
 - Zie bijv. AbRS 8 juli 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1591, r.o. 4.1 (Landerd)
 - AbRS 19 januari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:166, r.o. 3.4. (Boxtel)

Echter, specifiek t.a.v. geiten:

- AbRS 27 oktober 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2396 (Facetregeling geitenhouderijen Het Hogeland)
 - O.a. VGO III 2018
 - Beleidsruimte
 - Uit voorzorg ontwikkeling van geitenhouderijen verbieden
 - Vgl. 4 juli 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2189 (Lingewaard)
 Vgl. AbRS 26 april 2022, ECLI:NL:RVS:2022:1238 (Krimpenerwaard)
- Zie ook: AbRS 23 februari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:556 (De Ronde Venen)

**Hekkel
man**

21

VOORBEELD 2: ZOËNOSEN

Handreiking Veehouderij en gezondheid omwonenden,
Kenniscentrum Infomil

- Ondersteunen bevoegd gezag in de besluitvorming over veehouderijen in relatie tot de gezondheid van omwonenden

**Hekkel
man**

22

VOORBEELD 3: ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN

- Elektromagnetische velden afkomstig van bijvoorbeeld hoogspanningsverbindingen en zendmasten (denk aan 5G)
- Tot op heden is geen causaal verband aangetoond tussen blootstelling aan elektromagnetische velden en gezondheidsrisico's. Daarentegen is de afwezigheid daarvan niet uitgesloten
- Elektromagnetische velden worden geassocieerd met ziektes zoals kinderleukemie (statistisch verband, geen oorzakelijk verband, ongeveer 1 extra sterfgeval in de 10 jaar)
- Meer informatie: <https://www.kennisplatform.nl/hoogspanningslijnen-en-elektriciteitsnetwerk/>

Hekkel
man

23

VOORBEELD 3: ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN

Huidig voorzorgbeleid

- Vanwege statistisch significante associatie tussen magnetische velden van *bovengrondse hoogspanningsverbindingen* en het ontstaan van kinderleukemie, geldt sinds 2005 een voorzorgbeleid
- Advies (toenmalige) Ministerie van VROM in 2005: zo veel als redelijkerwijs mogelijk overschrijding van 0,4 microtesla (jaargemiddelde) voorkomen op plaatsen waar kinderen langdurig verblijven
- Zie bijvoorbeeld :
 - AbRS 18 augustus 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1845 (Borsels Buiten, 150 kV Ellewoutsdijk, 2018)
 - Magneetveldzone van 0,4 microtesla voor nieuwe situaties rondom bovengrondse hoogspanningsleidingen
 - Dezelfde benadering is bij een ondergrondse verbinding toegestaan
 - Let wel: besluiten van 1 februari 2018 en 1 maart 2018

Hekkel
man

24

VOORBEELD 3: ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN

- Advies Voorzorgbeleid Hoogspanning & Gezondheid, juni 2019, commissie Verdaas: keer terug naar het oorspronkelijke doel van het voorzorgbeleid. Uitvoeringspraktijk is namelijk – kort gezegd – inconsistent en disproportioneel
- Laat de advieswaarde van 0,4 microtesla los. In plaats daarvan ALARA-maatregelen
- De ALARA (As Low As Reasonably Achievable)-maatregelen zijn maatregelen die kunnen worden genomen om de blootstelling aan elektromagnetische velden te beperken en welke redelijk en proportioneel zijn en op welke afstand deze moeten worden getroffen

Hekkel
man

25

VOORBEELD 3: ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN

- Advies 5G en gezondheid, Gezondheidsraad, 2 september 2020
 - Invloed op gezondheid van (langdurige) blootstelling aan elektromagnetische velden met frequenties die voor 5G zijn gereserveerd?
 - Bij geen van de onderzochte ziekten en aandoeningen (o.m. kanker en verminderde mannelijke vruchtbaarheid), is samenhang tussen blootstelling en ziekte of aandoening aangetoond of waarschijnlijk (maar niet uit te sluiten)

Hekkel
man

26

VOORBEELD 3: ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN

- Advies nieuw voorzorgbeleid elektriciteit en gezondheid, 19 oktober 2020, Lysias Advies (bijlage bij Tweede Kamer, 2020/21, 29023, nr. 267):
 - Naar aanleiding van Commissie Verdaas
 - Alle netcomponenten (niet alleen hoogspanningslijnen)
 - Bronmaatregelen (gericht op de sterkte van de magneetvelden)
 - Creëren van afstand bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen
 - in plaats van thans gehanteerde magneetveldzone van 0,4 microtesla - werken met vaste (standaard)afstanden tussen netcomponenten en bestemmingen waarin kinderen tot 15 jaar langdurig verblijven (woningen, scholen, kinderdagverblijven of crèches). Deze standaardafstanden zijn afgeleid van de 0,4 microteslazone;
 - zowel minimale als maximale standaard afstanden => ruimtelijke ordening

Hekkel
man

27

VOORBEELD 3: ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN

- Kamerbrief 23 maart 2021 (Tweede Kamer 2020/21, 29023, nr. 267)
 - Afspraken over bronmaatregelen met netbeheerders
 - Uitvoerbaarheidstoets van de maatregelen en de afwegingsafstand
 - Werken met minimum en maximumafstanden werkbaar?
 - Ruimtelijke consequenties van het voorgestelde beleid
 - Praktijkproeven
 - Aanvullend onderzoek:
 - Aanvullende data voor vaststelling en onderbouwing van standaard afstanden bij opstijgpunten en hoogspanningsstations
 - Financiële verantwoordelijkheid
 - Nieuw voorzorgbeleid uiteindelijk in Besluit kwaliteit leefomgeving (Omgevingswet)

Hekkel
man

28

VOORBEELD 3: ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN

Rb. Gelderland, 18 december 2020, ECLI:NL:RBGEL:2020:6699 (Berkelland)

- Belanghebbende-begrip, niet uitgesloten dat sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's

Rb. Midden-Nederland 6 december 2021, ECLI:NL:RBMNE:2021:6022 (Almere)

- Belanghebbende-begrip, onzekerheden over gezondheidsrisico's

AbRS 10 maart 2021, ECLI:NL:RVS:2021:504 (Weesp)

- College B&W was niet gehouden omgevingsvergunning voor antennemast uit voorzorg te weigeren vanwege onvoldoende bestaan van inzicht in gezondheidsrisico's

Hekkel
man

29

VOORBEELD 3: ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN

Ontwerpbesluit tot wijziging van het Frequentiebesluit 2013 ter bescherming van de volksgezondheid tegen radiofrequente elektromagnetische velden:

- Ter consultatie (sluitingsdatum 4 januari 2021)
- Ter bescherming van de volksgezondheid en voorkomen lappendeken aan verschillende decentrale regels die afwijken van limieten (uitputtend bedoeld)
- Op basis van meest recente richtlijn International Commission On Non-Ionizing Radiation Protection (ICNIRP) (2020), Guidelines for limiting exposure to electromagnetic fields (100 kHz to 300 GHz) Health Physics 118(5): 483–524
 - *Alleen schadelijke effecten als direct gevolg van opwarming van gehele lichaam of lichaamsdelen door radiofrequente elektromagnetische velden wetenschappelijk aangetoond (net als in richtlijn 1998)*
- Blootstellingslimieten vastgelegd voor 5G-antennes strikter dan voor zendmasten uit eerdere generaties

Hekkel
man

30

VOORBEELD 3: ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN

AbRS 10 november 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2492 (Berkelland)

- Inzet: Strijd met artikel 8 EVRM door aanleg ondergrondse middenspanningskabel; bewijslast dat dit risicoloos is, ligt bij het college, gelet op voorzorgsbeginsel en artikel 3:2 Awb, geen deugdelijk onderzoek naar gevaar middenspanningskabels;
- College:
 - Magneetveldvoorzorgsbeleid geldt niet voor middenspanningsleidingen dan wel voor zonnepanelen zelf, omdat deze minder spanning veroorzaken en niet boven het jaargemiddelde van 0,4 microtesla uitkomen
 - Ruimtelijke onderbouwing bij omgevingsvergunning: geen ernstige en onomkeerbare milieuschade tot gevolg
- Afdeling:
 - College heeft geen aanleiding gezien uit voorzorg nader onderzoek te doen naar gestelde gevaar van middenspanningskabels
 - Magneetveldvoorzorgsbeleid geldt niet voor middenspanningskabels
 - Gegeven uiteenzetting geen milieubelemmeringen voor omwonenden, is niet gemotiveerd weersproken
 - Ook overigens geen objectieve informatie aangedragen die twijfel over toelichting college doet ontstaan
 - Conclusie: geen aanleiding voor nader onderzoek, geen schending artikel 8 EVRM

**Hekkel
man**

31

VOORZORGSBEGINSEL ONDER DE OMGEVINGSWET

- Art. 3.3 Ow: voorzorgsbeginsel omgevingsvisie
- Art. 2.1 lid 4 Ow: 'gezondheid' vo|waardige rol bij omgevingsplannen en omgevingsvergunningen voor afwijkactiviteiten
- Art. 4.22 lid 2 Ow: verplichte algemene rijksregels m.b.t. treffen van alle passende maatregelen ter bescherming gezondheid
- Art. 5.42 lid 4 Ow: verplichting opstellen algemene rijksregels over wijziging of intrekking omgevingsvergunning i.v.m. passende maatregelen ter bescherming gezondheid
- Art. 5.32 Ow: weigering omgevingsvergunning vanwege (mogelijk) ernstige gezondheidsrisico's in bijzondere gevallen!?
- Art. 23.6 Ow: voorzorgsbeginsel en motiveringsplicht bij totstandkoming van AMvB's
- Bkl, onder andere 8.7 en bijlage I

**Hekkel
man**

32

OMGEVINGSWET

- Zal de codificatie van het voorzorgsbeginsel de beoordeling van gezondheidsrisico's in de omgevingsrechtpraktijk (wezenlijk) veranderen?
- Het voorzorgsbeginsel zal wellicht prominenter aanwezig zijn en beter worden betrokken bij de totstandkoming van beleid en regelgeving
- Echter, hoogstwaarschijnlijk zal het de rechtspraktijk niet wezenlijk veranderen:
 - Reeds onder het huidige recht kan het voorzorgsbeginsel onverkort worden ingeroepen en toegepast. Milieuspoor?
 - De toepassing van het voorzorgsbeginsel is niet anders of concreter gemaakt. Voor de toepassing is aangesloten bij de Mededeling van de Europese Commissie (zie o.a.: *Stb.* 2018, 292, p. 249-251)

Hekkel
man

33

OMGEVINGSWET

Zie ook kamerbrief 22 november 2021, 27858, nr. 556

- niet mogelijk om krachtens Omgevingswet generiek spuitvrijezones aan te wijzen in relatie tot mogelijke volksgezondheidsproblemen voor omwonenden
- Deze wet biedt wel de mogelijkheid om in een omgevingsplan voor specifieke middel-teelt-combinaties een spuitvrijezone aan te wijzen
 - ten minste enige wetenschappelijke onderbouwing van zo'n zone nodig, omdat het een verbod op het gebruik van een toegelaten middel in die zone betekent
- Opdracht document op te stellen met daarin handvatten voor provincies en gemeenten om zo'n spuitvrijezone in specifieke middel-teelt-combinaties te kunnen onderbouwen
- Tweede Kamer medio 2022 te informeren

Hekkel
man

34

Eveline Thoonen

T: 024- 382 83 48

E: e.thoonen@hekkelman.nl

Advocatuur Nijmegen

Prins Bernhardstraat 1
6521 AA Nijmegen
advocatuur@hekkelman.nl
024 - 382 83 84

Notariaat Nijmegen

Oranjesingel 41
6511 NN Nijmegen
notariaat-nijmegen@hekkelman.nl
024 - 382 84 86

Notariaat Arnhem

Sickeszplein 1
6821 HV Arnhem
notariaat-arnhem@hekkelman.nl
026 - 377 71 11